

ובל מאמנים

פערל ווערטער איבער אמן און תפילה אין די פרשה

מאוצרות אמונים

יעקב מפרסם לצאת... ובשעה שהיתה עוברת על בתי עבודת כוכבים עשו רץ ומפרסם לצאת" (ב"ר סג.)

מ'דארף פארשטיין: פארוואס נאר אויף עשו שטייט אז ער איז געווען 'רץ' און געגלוסט ארויסגיין דינען עבודה זרה, האט דען יעקב נישט געוואלט דינען דעם באשעפער מיט חשק און זריזות, לכל הפחות אזוי ווי זיין ברודער גלוסט צו די עבודה זרה'ס?

אויף א וואונדערליכן אופן האט עס רבי יוסף קלמנסק פון די רבנים אין לובלין פארענטפערט:

אין שולחן ערוך (א"ח קנא א) איז גע'פסק'נט אויף שוהלן: "שהישיבה בהם מצוה", אבער, להבדיל, ווען עס האנדלט זיך איבער בתי עבודה זרה איז גע'פסק'נט (יו"ד קנא א) אז עס איז א מצוה זיך דערווייטערן פון זיי. פון דער לשון המדרש: "עומדת על בתי כנסיות... עוברת על בתי עבודת כוכבים, זעהט אויס אז רבקה האט זיך טאקע אזוי געפירט. וועגן דעם, ווען זי איז אריבער נעבן די הייזער פון די עבודה זרה, און עשו האט געוואוסט אז זיין מאמע די צדיקת וועט זיך שנעל דערווייטערן פון דארט, האט ער געדארפט לויפן כדי ארויסגיין, אבער ווען זי איז אריבער נעבן די שוהלן, האט יעקב נישט געדארפט לויפן, ווייל ער האט געוואוסט אז זיין מאמע וועט זיך דארט זיכער אויפהאלטן.

"האשל" [פון זיין אייניקל רבי אשר יעקב קלמנסק, לובלין תל"ח]

מיטן כח פון כוונה שטארקט זיך יעקב אויף עשו

"הקל קול יעקב והידיים ידי עשו" (כ"ב)

זאגט דער רבי ר' יהונתן אייבשיץ:

דער גאנצער כח פון עשו איז וואס ער האט מכבד געווען זיין פאטער יצחק, אבער די תורה זאגט אויף אים עדות אז ער האט עך געטוהן נאר אויסערליך 'מן השפה ולחוץ', אזוי ווי עס שטייט (לעיל כה כב): "וַיִּצְחָק יַצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בָּפִי" אבער נישט פון הארץ. וועגן דעם דארפן מיר וויסן, אז נאר אויב מיר וועלן דאווענען מיט וואס האט מכבד געווען זיין פאטער נאר מיט זיין מויל און נישט מיט זיין הארץ, אבער אויב מיר אפמורמלען די ווערטער פון דאווענען אן קיין כוונה, וועלן מיר זיך נישט קענען מתגבר זיין אויף זיי חלילה, ווייל אקעגן אונז שטייט דער זכות פון עשו וואס האט מכבד געווען זיין פאטער מיט זיין מויל.

דאס האט דער פסוק דא מרמז געווען: ווען "הקל קול יעקב" - אן קיין כוונה, דעמאלסט: "והידיים ידי עשו", אבער ווען מ'לייגט צו כוונה צו די ווערטער, דעמאלסט קענען די ידי עשו נישט געוועלטיגן.

"עדות דבש" ח"א דרוש ג

לעמבערגער רב:

אנדערשט פון שרה אמנו, וואס אויף איר זאגט די גמרא (ר"ה טו ב) אז זי איז נישט געהאלפן געווארן נאר נאך וואס זי האט געטוישט איר נאמען פון 'שרה' אויף 'שרה', איז רבקה יא געהאלפן געווארן אן צו דארפן טוישן איר נאמען. און דער חילוק איז, ווייל אברהם איז געווען א 'צדיק בן רשע' האט זיין תפילה נישט געהאלפן נאר צוזאמען מיט א שינוי השם, אבער יצחק וואס איז געווען א 'צדיק בן צדיק' האט זיין תפילה אויפגעטוהן אן א שינוי השם, אזוי ווי די גמרא (יבמות סד א) איז מדייק פון דעם פסוק: "וַיִּצְתָּר לוֹ... לפי שאינו דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע".

דאס האט דער פסוק דא מרמז געווען; ווייל: "וַיִּצְתָּר לוֹ ה'" - פאר יצחק וואס איז געווען א 'צדיק בן צדיק', וועגן דעם: "וַתַּהַר רִבְקָה אֶשְׁתּוֹ" - אן מ'זאל דארפן טוישן איר נאמען.

"ישועות יעקב"

רזי אמונים

רמזים פון אמן אין די פרשה

די גוים ווילן אונז אפרייסן פון ענטפערן 'אמן'

"וַיִּתְרַצְצוּ הַגִּוִּים בְּקִרְבָּה" (כ"ב)

"בְּקִרְבָּה" איז בגימטריה "ש"י", א רמז אויף די מחלוקת צווישן יעקב און עשו ווער עס זאל זוכה זיין אין די ש"י עולמות - די חלק פון די צדיקים אין עולם הבא, און ווייל אין זכות פון 'אמן' איז מען זוכה צו די ש"י עולמות, האט יעקב באשלאסן מקפיד זיין אויף די מצוה, און דער סימן דערצו: "יעקב" איז בגימטריה צוויי מאל 'אמן'.

ענליך צו דעם קען מען טרעפן א רמז אין התלים (ב"א א): "לִמָּה רָגַזְנוּ גוֹיִם וְלֹא־מִיָּם יִהְיֶה רִיק... בְּנִתְקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵינוּ וְנִשְׁלַכְהָ מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵינוּ"; 'ריק' איז בגימטריה ש"י, "ננתקה את מוסרותינו" איז ר"ת 'אמן'. די גוים ווילן אוועק נעמען פון אונז די ש"י עולמות, און צוליב דעם ווילן זיי אונז אפרייסן פון צו ענטפערן 'אמן' וואס אין דעם זכות זענען מיר זוכה צו דעם.

'בן דעת' תהילים ב ג

יעקב האט נישט געדארפט לויפן צו די שוהלן

"וַיִּתְרַצְצוּ הַגִּוִּים בְּקִרְבָּה" (כ"ב)

"בשעה שהיתה עומדת על בתי כנסיות ובתי מדרשות

ווען איז ענדערשט די תפילה פון א 'צדיק בן רשע'?

"וַיִּצְתָּר יַצְחָק לָהּ לִנְכַח אֶשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הוּא וַיִּצְתָּר לוֹ ה' וַתַּהַר רִבְקָה אֶשְׁתּוֹ" (כ"ב כא)

"וַיִּצְתָּר לוֹ" - 'ויעתר להם' וואלט געדארפט שטיין? נאר ווייל א תפלה פון א צדיק בן צדיק איז נישט דאס זעלבע ווי א תפלה פון א צדיק בן רשע! (יבמות סד א, עס ווערט געברענגט אין רש"י).

לויט די גמרא וואונדערן זיך די מפרשים אויפן רא"ש (ש"ה, כלל ד ס"י כב) וואס פסק'נט אז ווען מ'וועלט אויס א קביעות'דיגן שליח ציבור, דארף מען אריינטראכטן אין זיינע אייגענע מעלות און נישט אין זיין אפשטאם, אדרבה, ענדערשט דארף מען אויסוועלן א צדיק וואס קומט פון א שוואכע פאמיליע. אויב אזוי, פארוואס האבן חז"ל משבח געווען די תפילה פון יצחק ווייל ער איז א 'צדיק בן צדיק'?

ערקלערט דער מהרש"ל: די גמרא רעדט נאר פון א תפילה פון א יחיד אויף זיך אליין אזוי ווי די תפילה פון יצחק, אבער ווען עס האנדלט זיך פון א שליח ציבור איז חשובער א צדיק בן רשע.

לכאורה דער אונטערשייד פונעם מהרש"ל דארף א ערקלערונג: וואס איז באמת דער אונטערשייד פון א תפילה פון א יחיד אויף זיך צו א תפילה פון א שליח ציבור?

רבי יעקב עמדין ערקלערט: ריכטיג טאקע אז א תפילה פון א צדיק בן צדיק ווערט שנעלער אנגענומען, אבער דער שליח ציבור דאך זיין איינער וואס האלט זיך קליין און איז באווייליגט פארן ציבור (טור א"ח נג), און ווייל בדרך כלל דער וואס קומט פון א שוואכע פאמיליע האלט זיך קליין און איז באווייליגט פארן ציבור, מער פון דער וואס קומט פון א מיוחס'דיגע פאמיליע, וועגן דעם איז דארף מען אים ענדערשט אויסוועלן פאר א שליח ציבור.

רבי דוד שלמה אייבשיץ בעל 'ערבי נחל' זאגט אזוי: עס איז ריכטיג אז דער זכות אבות פון א צדיק בן צדיק העלפט אז זיין תפילה זאל אנגענומען ווערן, אבער ווען דער ציבור נעמט אויף א חזן וואס קומט פון א שוואכע פאמיליע, איז דער זכות פון מקרב זיין די פרעמדע שטערקער פון זכות אבות.

שו"ת מהרש"ל ס"י כ' מנור וקציעה א"ח נג; לבושי שרד' שם

רבקה איז געהאלפן געווארן אן טוישן איר נאמען

"וַיִּצְתָּר יַצְחָק לָהּ לִנְכַח אֶשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הוּא וַיִּצְתָּר לוֹ ה' וַתַּהַר רִבְקָה אֶשְׁתּוֹ" (כ"ב כא)

פארוואס אין אנהויב שטייט: "אֶשְׁתּוֹ" און עס איז נישט ארויסגעשריבן איר נאמען, און נאר נאכדעם שטייט קלאר: "רִבְקָה אֶשְׁתּוֹ"?

זאגט רבי יעקב משולם אורנשטיין דער

"דער משגיח איז געווען זייער אפגעהיטן אין עניני ברכות... ספעציעל האט ער מקפיד געווען ביים זאגן די ברכות השחר זיי צוזאגן אויפן קול און מיט כוונה, און האט אויך שטענדיג געזארגט אז עמיצער זאל זיך געפונען נעבן אים וואס זאל ענטפערן אמן נאך זיי. לקט רשימות בעניני תפילה' עמ' רה

שבת קודש פרשת תולדות איז דער צוואנציגסטער יארצייט פון דער משגיח פון ליעקוואד הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל. און אזוי ווערט דערציילט איבער אים:

